

СЕЛЯНСЬКІ ЗАКОЛОТИ В РУМУНІЇ.

В Румунії відбуваються тепер селянські заколоти, що можуть випередити масштаб подій 1907 р., коли було велике повстання селянства. З початку липня день-у-день відбуваються виступи селян. В Буковині, Басарабії, в старій Румунії та в Трансильванії (Семигород) день-у-день то в тому, то в тому районі селяни вирушають із сіл до міст та демонструють перед державними й місцевими установами. Селяни вимагають негайно звільнити всі екзекуції (продаж майна за борги), скасувати всю їхню заборгованість, припинити стягання податків, а також дати чималу державну допомогу. Селяни подають ці вимоги свої чимраз завзятіше й зараз самі вживають заходів проти насильного стягання боргів або податкових недоплат.

Про що ж, власне, ходять тут? Становище румунського селянства до так званої аграрної реформи було приблизно таке саме, як і становище селян у царській Росії. Повстання румунського селянства 1907 р. зчинилося під чималим впливом російської революції 1905 року. За тих часів у маленькій балканській країні Румунії було лише невеличкий початковий робітничий рух, і тому селянство в своїй боротьбі майже не мало на кого спертися. Отож боїрам пошастало за відносно малий час потопити селянське повстання в потоках крові. Минуло багато часу, аж поки селяни, що жили в темряві та ліній неволі, очинили від тих ударів, яких вони зазнали 1907 року.

Жовтнева революція 1917 р. ще більше вплинула на румунські селянські маси. 1921 року боїрам пошастало перед революцією мусіли заходиться коло аграрної реформи. Як здійснити ту реформу, яка печувана корупція (хабарництво) виявилася в цій справі — це ніша справа. Але факт такий, що протягом 1922—25 р. у "великій Румунії" розподілили 6 мільйонів гектарів землі між 1,300,000 селянських родин.

Цим наче б то розв'язали селянське питання в Румунії. Таку ілюзію плекали й сами селяни. Але їхні радощі тривали недовго. По незабаром виявилася, що коли одна рука дала була селянам, то друга його відбрала. Поперше, селянам дали землю не дурно: вони мусіли підписати векселі, а це означало для них знову літє в ярмо до тих самих боїрам, яких вони шібно спекалися. Подруге, селяни дістали землю, але не могли дістати потрібні сільсько-господарські знаряддя, і тому їм доводилося знову позичити в боїрам гроші та потратити в ще більшу залежність від них. Потретьє, боїрський уряд, заінтересований у тім, щоб геть зруйнувати селян, цілком паралелював вивіз сільсько-господарських продуктів, запровадивши високе експортне мито. Наслідком цього було те, що ціни на сільсько-господарські продукти в самій країні штурмують мали на низькому рівні, і селяни аж ніяк не міг прохарчуватися, а про виплату грошей за зобов'язаннями перед кредиторами — годі й казати.

Процент, що їх мусіть платити селянин, взявши позику, становлять від 30 до 60 відсотків. Такий лихварський процент кінець-кінцем довів до руїни. Тепер у Румунії мають провести понад 800,000 судових екзекуцій проти селян. Великі судові та екзекуційні кошти часто збільшують заборгованість селян усього вчетверо. Зате ціни на промислові продукти аж ніяк не відповідають цінам на продукти сільського господарства. Отож, приміром, селянинові доводиться продати 4 яйця, щоб купити коробку сірників. Про купування інших потрібних промислових продуктів годі й казати.

У грабуванні селянства веде перед сам уряд, бо, поперше, "Банка Націонале" вивчає процентову таксу, а подруге, румунський уряд, на чолі якого стоїть ватажок "національної селянської" партії Маніо, скинув увесь тягар воєнних та післявоєнних боргів на плечі робітничо-селянських мас. У Басарабії та в Буковині останніми часами сталася нова подія, що особливо виразно виявила селянським масам справжній характер "селянського" уряду. Два роки тому, підчас голоду в Басарабії та в північній Буковині уряд розподілив між голодними селянами певну кількість кукурудзи. Селяни мусіли тоді зобов'язатися виплатити вартість цієї допомоги, коли буде краший урожай, але не натурою, а готівкою. Але ж тоді, за часів голоду, ціна кукурудзи була втричі більша, ніж тепер. Отож уряд вимагає тепер від селян виплатити йому втричі більше, ніж вони дістали за свій продукт.

Усі ці факти разом із чимраз гострішою кризою та збільшенням безробіття спричинили в країні незадоволення, що набирає чимраз виразнішого характеру. Перших дійв линия, коли уряд побачив, що рух починає надзвичайно ширитися, він спробував був — і на початку з певним успіхом — надати йому антисемітсько-націоналістичного характеру. Він мобілізував фашистські організації "Залізна рука" та "Архангел Михайло", на чолі яких стояли студенти, та кинув їх на села. Разом із духівництвом вони намагалися повести за собою селян та вилити їхнє незадоволення на нацменшість. Мовляв, тільки євреї, українці та більшовики винні за все... Спочатку фашистським бандам справді вдалося потягти за собою селян і влаштувати кілька погромів. Уряд підтримував цю погромницьку діяльність, радівши з того, що рух скеровано на такий напрям, але незабаром стався злам. Селяни побачили, що погроми не наближають їх до мети, а навпаки, віддаляють. Отож вони почали виступати проти уряду. День-у-день селяни штурмують будинки префектур та банків.

Уряд Маніо організував великі загони війська та жандармерії, і нема такого дня, коли б не зчинялися сутички. Жандарми цілком спантеличені, бо разом із рухом селян відбуваються й налади фашистських банд, а за наказом вони мають шкідувати фашистів і вживати гострих заходів проти селян. Були також випадки, коли військові відмовилися виступити проти селян. Геть уся преса вважає теперішнє становище за критичне. "Немає б правди діти: ми стоїмо перед новим 1907 роком, але наслідків ще не знаємо. Бо вже виступають робітники, що їх підбурюють більшовики, і втручаються в події" — галасує "Адеверуль", одна з найбільших букарештенських газет.

Компартія Румунії останніми часами віддала цим подіям величезну увагу. Здійснити зв'язок між революційним робітництвом та революційним селянством, визволити селян від впливу антисемітсько-фашистських банд і надати цілому рухові пролетарського революційного характеру — на це спрямована тепер діяльність компартії. Безперечно, що уряд Маніо вже не довго житиме. Увесь його режим хитається.

Павел Гельвіч.

ТЕМПИ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА

(Розмова з заст. голови американської економічної делегації)

Заступник голови американської економічної делегації, що прибула до Києва, відомий лектор та автор кількох книжок Девід, заявив: "Наша делегація складається, головне, з американських вчених — економістів. Головне наше завдання, це — всебічне вивчення економічного стану СРСР та її діяльності. В СРСР ми перебуваємо протягом 35 днів і за цей час ознайомилися з найкращими зразками тих досягнень, що їх має СРСР в галузі індустріалізації та колективізації країни. Ми оглянули низько-новгородський авто-завод, ростовський "Комбайнстрой", сталінградський "Тракторстрой", Дніпродзержинський "Верблюд" та "Гігант". Вражіня від тих темпів, що їх взято радянською країною — якнайкраще."

Слід зазначити, що в нашій делегації були деякі скептики. Але ростовський "Комбайнстрой" розвіяв сумніви. Те, що ми побачили, переконало більшість наших делегатів у тім, що взяті темпи цілком реальні. Після повернення до Америки ми маємо прочитати кілька доповідів про нашу подорож та популяризувати її результати в колах американської громадськості.

У Києві ми вирішили трохи відпочити та ознайомитися з побуту українського села."

ЕКСКУРСІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У КИЇВ.

У розмові з співробітником "Пролетарської Прави" голова та організатор американської екскурсії педагогів та студентів проф. Смит сказав: "Екскурсія наша складається, головне, з педагогів, викладачів середніх та вищих педагогічних закладів Злучених Держав Америки. Серед них є декілька осіб з світовим ім'ям, як наприклад, м-се Бутс — організаторка оригінального навчального закладу, де студенти протягом навчального року подорожують морем до Японії та інших країн. Крім неї є декілька визначних педагогів, професорів університетів Злучених Держав."

Екскурсія головним своїм завданням ставить виявлення того, що роблять різні партії для поступу навчання. З цієї

Dr. F. RYBAK
(M.D. C.M. L.M.C.C.)
Лікар, оператор і акушер з практикою в Шіаго, Монреалі й Вінніпегу.
Операції виконує в шпиталі.
Office: Cor. SELKIRK & MCGREGOR STS. — Phone: 55 323
Residence: 562 ALFRED AVE. WINNIPEG — Phone: 54 000

Метою екскурсії об'їхала така країна, як Франція, Англія, Німеччина та Польща. На терені СРСР вона має бути 19 день, після чого повертається до Злучених Держав. Ізучивши екскурсія сподівалася всіляких перешкод у своїй роботі, але тепер переконалася, що ці сподівання були безпідставні. Перезд через кордон, прикордонні формальності, здобуття інформації тощо — все це проходило й проходить якнайкраще.

Оо Києва екскурсія ставилася з великим зацікавленням тому, що він є джерелом цивілізації.

До СРСР в культурних колах Злучених Держав є велика зацікавленість, яка отрунується реформистськими профдіями, проте, серед педагогічних кол, які знайомі з роботами радянських педагогів та знають про ті досягнення, що їх має радянська культура, інтерес не вичухає. Дехто з членів екскурсії має завдання всебічно вивчити стан московських трудових шкіл. У Києві екскурсія оглянула фабрику ВУФКУ, сільсько-господарську академію, були в Вишгороді, оглядаючи Києво-Печерську лавру та ще має оглянути ряд інших установ — культурних і педагогічних... Повернувшись, ми керуватимемося, тим новим, що ми побачили у вас і сподіваємося розв'язати хибні погляди тих, хто й досі помилується про стан СРСР."

ПРО ПОПІВСЬКЕ УХО

В місяці липні попівська "Українська Християнська Організація" відбула нараду в Миклушинці. В нараді брали участь списки Коцильовський, Хомишин, Лакота, Ляницький та ще інші "духовні чини". Цивільне населення заступало д-р Томашівський та д-р Назарук.

Раді й говорили про церкву, народ і політику. Найбільше, очевидно, про політику. Рішили видати окремих орган для попів, а крім того рішили поширювати свої політичні часописи при допомозі церкви і через церкву. В справі відбирання церков від православних українців в Польщі рішили просидіти, чітї церкви і майно при церквах не належать часом до греко-католицької церкви. Отже те майно, що відберуть в православних, будуть діставати й греко-католицькі попи, крім римо-католицьких. Де щось можна скористати, то там наших попів не треба просити. Самі зголосяться.

Партію "УХО" переіменували на "УКО" ("Українська Католицька Організація") і вона має вести "католицьку політику". Значить, попи збираються оснóвувати нову католицьку професійну організацію (робітничу й селянську). Не треба забувати підчеркати, що це буде, як і всюди в світі, організація страйколомів та нова фашистська твердиня серед працюючих.

СПРОСТУВАННЯ.

В 99 числі "УРВ" зайшла була помилка в поштіванні імен жертвданих з Вест Форт Вільям, де між іншим було подано, що \$2.00 на пресовий фонд зложив П. Свечин, а правильно мало бути — П. Євчин.

ПОТРЕБНО дізнати до хатньої роботи. Платня після угоди. По більшій інформації прошу зголошуватися на адресу:
N. MELNYK
683 BURROWS AVE. WINNIPEG
(104)

ПОШУКУЮ барберської роботи. Маю 14-літню практику: 11 років в краю, а 3 роки в Канаді. Прошу зголошуватися на саїзуючу адресу:
G. S.
R. R. 1, BIRMARK, ONT. (108)

МАЮ НА ПРОДАЖ 40-акрову фарму в околиці Збар'яж, Ман., 80 миль на північ від Вінніпегу. На фармі є 4-кімнатова хата, стайня на 8 штук худоби, шпалір 14X16 фт., курник 10X12 фт. і вередка харнина. Вироблена земля є 18 акрів, а ренту можна легко виробити. До школи і церкви 2 миль. До міста 8 миль. Дорози сипані. Продаж за \$375.00 готівкою. Інтересованих прошу писати на саїзуючу адресу:
MIKE KYRYLCHUK
P. O. ASBORG, MAN. (108)

ПОТРЕБНО дізнати до хатньої роботи. Платня після угоди. По більшій інформації прошу зголошуватися на адресу:
N. MELNYK
683 BURROWS AVE. WINNIPEG
(104)

ДОКТОР В. ЧАСНИЙ
ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D. C.M. L.M.C.C.)
з практикою в шпиталі в Монреалі і Сі. Сосієс.
417 SELKIRK AVE. — WINNIPEG. — Phone 56 866
(На місці а-ра Гердабека.) Урядове також вечери.

НАЙЛІПША КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Робимо убрания до міри з доброї матерії і сукна. Коли Вам потрібно зараз убрания або літній плащ, так заходіть до нас, бо ми даємо великий опуст. Ціна попередно була \$35, тепер \$29; попередно \$40, тепер \$33; а ті що коштували \$45, тепер по \$38. За вдоволення ручкою. Також чисто, прасуємо і направляємо.
A. CHOMA — 567 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

SCANDINAVIAN-AMERICAN
ДО КРАЮ
ВРЕЧАС ЗВІДАТИ СТАРНІ КРАЇ І РІДНО

Хто бажає їхати до краю на різдво або в екскурсію, то вже тепер повинен старатися о паспорт і інші документи. Ми зробимо ваші паспорти на вїзд до краю як також перміти на поворот до Канади. Даємо великий опуст на поворотних квитках. Ми співрадімо до Вас Ваші рідні. Вислаємо гроші до краю за малюк оплатою й виплачуємо там американськими доларами. Скорі, великі кораблі. Періодична обслуга й харч.
Коли хочете мати добру й дешеву подорож то вже тепер зголошуйтеся в рідні мої до: SCANDINAVIAN AMERICAN LINE
461 MAIN STREET, WINNIPEG
969 ST. ANTOINE ST. MONTREAL
39 GAREBY BLOCK, EDMONTON

HOME MEAT MARKET
PHONE 6365 10342-101 ST. EDMONTON, ALTA.
Вироблемо старокраві ковбаси, сальсони, балони і ріжкого роду м'ясо виробити. Вислаємо на провінцію С.О.Д. Пийшіть до нас по інформації. Властители: Д. САРАНЧУК І В. МАРЧІШИН.

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ — перероблені і нові, направа і чистення. Вдоволення гарантується. MODERN OFFICE APPLIANCES LIMITED.
247 NOTRE DAME, WINNIPEG, MAN.

НА ПРОДАЖ оркестральні бубені і інших додатків. Продам по дешевій ціні. Прошу зголошуватися на пошту адресу:
S. WASYLENKO, 700 BURROWS AVE. WINNIPEG, MAN. (104)

МАЮ НА ПРОДАЖ теперішньої моделі "двійний рум сет", що має 9 штук. Сет уживаний був лише 5 місяців. Коштував \$400.00. Продам за менше половини ціни. Прошу зголошуватися на пошту адресу:
625 JARVIS AVENUE WINNIPEG, MAN. (104)

ДО РЕНТУ чиста і світла кімната для двох осіб за \$7.00 або для одної за \$5.00 в місяць. Зголошуйтеся до:
634 ROSS AVENUE WINNIPEG, MAN. (105)

ПОШУКУЮ робітничий (також кіперський), яка також мала б доглядати 4 дітей. Діти в роках від 5 до 15. Молодших від 30 років прошу не зголошуватися. Мешкання і харч даром. Платня найменше \$20.00 в місяць. Прошу зголошуватися до:
Wm. YAKUBENWICH
Box 790, The Pas, Man. (106)

ПОШУКУЮ свого товариша, Стефана Ткача, з села Зелена, повіт Бунав. Прошу зголошуватися з інформацією на пошту адресу:
ILKO STAFIRNYJ
P. O. Box 333
COPPER CLIFF, ONT. (105)

ПОШУКУЮ в дуже важкій справі свого батька, Луку Завидишина, з села Корчипа, повіт Равл Руська, Галичина. Він перебував в провінції Альберти. Прошу слати бажані інформації на саїзуючу адресу:
LUKA ZANKIEWICH
1646 DE BULLION ST. MONTREAL, QUE. (106)

ПОШУКУЮ Гірри Галінського, з Садзурі, Буковина. В грудні 1926 р. він перебував в Асквії, Саск., а пізніше в Пердо, Саск., де він працював на фармах. Везку владність прошу слати до:
NICK SHLAPAK
7519 QUEBEC AVE. PARK EXTENSION MONTREAL, QUE. (106)

ДР. И. С. ЧАЙНІВ
ЛІКАР І ОПЕРАТОР (B.A. M.D.)
Спеціаліст по венеричним недугам і спеціаліст-акушер
Office: 349 BATHURST STREET TORONTO, ONT. Tel. 222-0000/3353
Урядові години — від 2 до 4 і від 6 до 8.

УКРАЇНСЬКА АПТЕКА В ТОРОНТО
Має на складі всі старокраві і канадські ліки та пивко. Всіх порад даємо безплатно. Коли Ви хорі, а хочете дістати добрі медичні, то зайдіть або пишіть до нашої аптеки на адресу:
ROTHBART'S DRUG STORE
594 DUNDAS STREET, W. TORONTO, ONTARIO

РОБІТНИЧА КО-ОПЕРАТИВА У ВЕСТ ФОРТ ВІЛ'ЯМ, ОНТ.
Ново-заснована Робітнича Ко-оператива має на складі грусерію і м'ясо. Ко-оператива правлять самі робітники. Ко-оператива вислає товари на замовлення в найдавніші ділянки міста, як також на залізничні дороги. Добра обслуга, взірцева чистота. Одні ціни для всіх. Чистий зиск ко-оператива звертає своїм покупцям. КУПІТЬТЕ ВСІ У КО-ОПЕРАТИВІ!
INTERNATIONAL CO-OPERATIVE TRADING ASS'N Ltd
1101 Gore Street — West Fort William, Ont.

НА РІЗДВО ДО СТАРОГО КРАЮ
Ізте через Гвайт Стар Ліній та прилучитися до одної з прогулянок під особистим проводом наших провідників слідуочими кораблями:
Келгері з Монреалю 13 листопада, провідник С. С. Рюнг з Мелвід, Саск. та Д. С. Боуф з Монреалю.
Мегантік 27 листопада з Монреалю. Провідник: Ян Бебана, 649 Кайл стріт В. Торонто; Догає, 153 Квін стріт В. Торонто; Дж. Вінділ, з Саскатуна, Саска почтова 1630; Дж. Г. Пріблз, 1256 Сіті Гол Евіню, Монреалі і Адек А. Келєз, 1456 Сіті Гол Евіню, Монреалі.
Вестерленд з Галіфаксу 7 грудня. Провідник Леоніа Скевіч, полордуючий пасажирський агент Гвайт Стар Ліній з торонтоського офісу.
Продемо благи подорожі на ці прогулянки до всіх європейських країн, які хочете відвідати.
За більшими інформаціями напишіть, або зайдіть на буйд-котру пошту адресу або на адресу наших провідників:
224 PORTAGE AVE. WINNIPEG
McGILL BUILDING MONTREAL
PACIFIC BUILDING VANCOUVER
145 PRINCE WM. ST. ST. JOHN
55 KING STREET E. TORONTO
JASPER & 100th STS. EDMONTON
ST. PAUL BUILDING HALIFAX
53 DALHOUSIE ST. QUEBEC

WHITE STAR LINE CANADIAN SERVICE